

Sygn. akt V U 1100/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Barbara Odelska**

Protokolant: sekr. sądowy Magdalena Dygulska

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2013r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z odwołania J. J.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 11 czerwca 2013 r., znak (...)

o rentę rodzinną

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. J. prawo do renty rodzinnej od dnia 8 kwietnia 2013r.

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego.

VU 1100/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. J. w odwołaniu od decyzji z dnia 11 czerwca 2013r. znak (...) wydanej przez organ rentowy Zakład Ubezpieczeń społecznych Oddział w S. domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłej w dniu 22 maja 2001r. żonie B. J.. W uzasadnieniu wskazał, że spełnia warunki do uzyskania tego świadczenia, a żona była również ubezpieczona w KRUSie.

Pozwany organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał między innymi, że żona zmarłego posiada niekwestionowany staż ubezpieczeniowy obejmujące okresy składkowe i nieskładkowe w ilości 20 lat, 3 miesiące i 3 dni. Jednakże nie spełnia warunku posiadania 5 lat ubezpieczenia w okresie 10 lat przypadających przed zgonem, nadto śmierć nastąpiła w okresie dłuższym niż 18 miesięcy po okresie zatrudnienia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony legitymujący się w dniu śmierci żony wiekiem 52 lat będąc jedyną uprawnioną osobą wystąpił z wnioskiem o przyznanie mu prawa do renty rodzinnej. Żona ubezpieczonego B. J. zmarła w dniu 22 maja 2001r. Na dzień śmierci legitymowała się okresem składkowym wynoszącym 17 lat i 2 dni oraz 3 lata i 1 dzień okresów nieskładkowych. Łącznie posiadała 20 lat, 3 miesiące i 3 dni okresu ubezpieczenia.

Dowód: dokumenty w aktach ZUS, akt małżeństwa, akt zgonu i karta przebiegu zatrudnienia k-6,19

Niezależnie od powyższego okresu ubezpieczenia w pozwanym organie rentowym żona zmarłego była ubezpieczona w KRUS-ie.

Dowód: zaświadczenie k-7,8,9

Pozwany przy tak ustalonym stanie faktycznym wydał decyzję odmawiającą ubezpieczonemu prawa do renty rodzinnej w uzasadnieniu wskazując brak spełnienia przesłanki w postaci posiadania przez żonę ubezpieczonego 5 lat ubezpieczenia w dziesięcioleciu przed śmiercią oraz fakt, że śmierć nastąpiła w okresie dłuższym niż 18 miesięcy licząc od ostatniego okresy ubezpieczenia w pozwanym organie rentowym.

Dowód decyzja k- 20

Ubezpieczony zaskarżył decyzję powołując się na fakt, że żona była również ubezpieczona w KRUSie.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie aczkolwiek z innych przyczyn niż w nim podane . W sprawie ma zastosowanie ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych(tekst jednolity: Dz. U. z 2004 roku, Nr 39, poz. 353 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 cyt. ustawy, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia kumulatywnie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b), pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a), pkt 10 lit. a), pkt 11-12, 13 lit. a), pkt 14 lit a) i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a), pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zgodnie z art. 57 ust. 2 w/w ustawy przepisu ust.1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzny i 20 lat dla kobiety oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Art. 58. 1. Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat-jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

2. Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Od dnia 23.9.2011r. nastąpiła zmiana przepisów poprzez wprowadzenie do art. 58 ustępu 6, który stanowi, że przepisu art. 58 ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Przed tą zmianą ustawy poprzedzało jednolite orzecznictwo Sądu Najwyższego, wg którego renta przysługuje jeśli ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy i udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej kobieta -20 lat, mężczyzna 35 lat bez potrzeby wykazania posiadania przewidzianego w art. 58 ust 2 w/w ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego w okresie ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy / vide: uchwała SN z dnia 23.3.2006r., I UZP 5/05, OSNP 2006r., Nr 19020, poz. 305/. Niesporne jest, że zmarła żona ubezpieczonego posiadała łącznie ponad 20 letni staż ubezpieczeniowy i była całkowicie niezdolna do pracy.

Zgodnie z art. 100 w/w ustawy, prawo do świadczeń powstaje po spełnieniu wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa z zastrzeżeniem ust 2, jak również art. 129 ust 1 w/w ustawy, zgodnie z którym świadczenie wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu z uwzględnieniem ust 2.

Analiza powyższych przepisów prowadzi do wniosku, że momentem powstania prawa do świadczeń jest moment spełnienia wszystkich warunków wynikających z ustawy. /art. 100 ustawy i wyrok SN z 9 lutego 2010r. IUK 262/09 Lex nr 585728. Samo spełnienie warunków nie rodzi po stronie uprawnionego prawa do wypłaty świadczenia, a tym samym nie rodzi obowiązku pozwanego organu rentowego do jego wypłaty. Warunkiem wypłaty jest złożenie wniosku /art. 129 ust 1 w/w ustawy/.

Prawo do renty ustala się na dzień spełnienia warunków powstania prawa do tych świadczeń, bez względu na ich realizację, co przesadza o zachowaniu przez zainteresowanego nabytego prawa w razie niekorzystnej zmiany stanu prawnego po dniu złożenia wniosku i ustaleniu uprawnień przez organ rentowy w formie decyzji. Jak stwierdził Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie analogicznej Sygn.akt III A Ua 1655/12 z 18 kwietnia 2013r. – „ wynika to z działania zasady ochrony praw nabytych i niedziałania prawa wstecz. Nabytego prawa do świadczenia nie można więc odebrać czy ponownie oceniać /chyba że po upływie okresu, na który zostało przyznane/, ze względu na zmianę w późniejszych regulacjach prawnych warunków powstania prawa. Z powyższego wynika również, iż ci ubezpieczeni, którzy nie zgłosili wniosku o świadczenie przed wejściem w życie nowych przepisów prawnych, ale na dzień ich wejścia w życie spełniali warunki do nabycia prawa, powinni mieć możliwość wystąpienia z wnioskiem o przyznanie świadczeń na podstawie uchylonego już prawa /vide: wyrok SN z dnia 13 .9.2005r. I UK 354/04, OSNPUSiSP 2006r. nr 13-14, poz 223./.-.,

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w gdańsku w tym zakresie, wobec tego mając na uwadze fakt, że wszystkie przesłanki nabycia prawa do renty rodzinnej spełnione zostały przed dniem zmiany przepisu art. 58 FUS – to oznacza, że uprawnienia ubezpieczonego nie powinny być oceniane na podstawie art. 58 ust 4. Jako że przepis ten na dzień śmierci żony nie obowiązywał.

Należy podkreślić, że ubezpieczony w dniu śmierci żony spełniał warunki określone w art. 70 ust 1 w zw. z art. 70 ust 5 w/w ustawy o emeryturach i rentach z FUS– ponieważ posiadał wiek 52 lat na wymagane 50 lat.

Reasumują skoro żona ubezpieczonego w dniu śmierci spełniała warunki ustawowe do otrzymania renty ponieważ legitymowała się ponad 20 letnim stażem ubezpieczeniowym i była całkowicie niezdolna do pracy to nie musiała wykazywać 5 letniego okresu ubezpieczenia w okresie 10 lat od powstania niezdolności do pracy lub przed zgłoszeniem wniosku o rentę.

W tych okolicznościach na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzeczono jak w sentencji.